

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **Ing. P. A.**, bývajúceho v T., proti odporkyňi **Ing. N. A.**, bývajúcej v T., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. AŽALTOVIČ & PARTNERS s.r.o., so sídlom v Trenčíne-Opatovej, Potočná č. 650/135B, v mene ktorej koná ako konateľ advokát JUDr. Dušan Ažaltovič, **o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletému L. A.**, narodenému X., zastúpenému kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp.zn. 26 C 162/2011, o dovolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 21. novembra 2012 sp.zn. 17 Co 306/2012 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a.**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Trenčíne označeným rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Trenčín z 11. júla 2012 č.k. 26 C 162/2011-153 vo výroku o rozvode manželstva účastníkov a vo výroku o zverení maloletého L. do striedavej starostlivosti oboch rodičov. Vo výroku o určení vyživovacej povinnosti navrhovateľa k maloletému tento rozsudok zrušil a vec vrátil v tejto časti súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Potvrdenie prvostupňového rozsudku vo výroku o rozvode a vo výroku o zverení maloletého do striedavej starostlivosti odôvodnil jeho vecnou správnosťou stotožňujúc sa so záverom súdu prvého stupňa, že manželstvo účastníkov preukázateľne neplní ani jednu zo svojich funkcií a že striedavá osobná starostlivosť oboch rodičov je v záujme maloletého. Zrušujúci výrok odôvodnil nedostatočným zistením osobných, majetkových a zárobkových pomerov oboch rodičov, ich výdavkov, ako aj nedostatočným zistením potrieb maloletého.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala dovolanie odporkyňa. Žiadala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila odňatím možnosti konať pred súdom, ktoré malo spočívať v tom, že prvostupňový súd pojednával a rozhodol v neprítomnosti jej právneho zástupcu, hoci ten požiadal o odročenie pojednávania z dôvodu čerpania dovolenky v Chorvátsku, ktorú si pre pokročilé tehotenstvo manželky nemohol vopred naplánovať. Namietala tiež, že konanie pred oboma súdmi sa viedlo jednostranne v prospech navrhovateľa, pričom ako príklad toho uviedla, že sa mohla vyjadriť len k niektorým skutočnostiam, že zápis jej výpovede nebol presný a že kolízna opatrovníčka sa v konaní pred odvolacím súdom nevyjadrila. Vyčítala súdom aj nedostatočné zistenie skutkového stavu a nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov. Napokon poukazovala na to, že partnerský vzťah navrhovateľa so sudkyňou Krajského súdu v Trenčíne JUDr. I. M. a skutočnosť, že zástupca navrhovateľa JUDr. L. má zamestnanú svoju manželku na tomto súde, dáva dôvodný predpoklad ovplyvňovania súdu v prospech navrhovateľa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) skúmal predovšetkým prípustnosť dovolania a dospel k záveru, že smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 O.s.p.

Prípustnosť dovolania podľa § 238 O. s. p. v predmetnej veci neprichádzala do úvahy. Uvedené ustanovenie v odsekoch 1 až 3 pripúšťa dovolanie proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu a za určitých podmienok aj proti potvrdzujúcemu rozsudku. V zmysle odseku 4 tohto ustanovenia však dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených Zákonom o rodine, ibaže ide o rozsudok o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení. V preskúmvanej veci boli predmetom konania práva a povinnosti vyplývajúce z právneho vzťahu upraveného Zákonom o rodine (rozvod manželstva, starostlivosť o maloleté dieťa a vyživovacia povinnosť k dieťaťu), nešlo však o obmedzenie alebo pozbavenie rodičovských práv a povinností alebo o pozastavenie ich výkonu, ani o priznanie rodičovských práv

a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, ani o určenie alebo zapretie rodičovstva a ani o osvojenie. Prípustnosť dovolania podľa uvedeného ustanovenia bola preto vylúčená.

Dovolací súd preskúmal prípustnosť dovolania aj z hľadísk uvedených v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Z hľadiska skúmania prípustnosti dovolania odporkyne podľa ustanovenia § 237 O.s.p. bolo potrebné osobitne sa zaoberať tou časťou rozsudku, ktorou bol potvrdený rozvod manželstva účastníkov, a zvlášť ďalších častí, ktoré sa týkajú starostlivosti o maloleté dieťa a vyživovacej povinnosti.

Najvyšší súd v súvislosti s prípustnosťou dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozvod manželstva, poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 1. júla 2009 sp.zn. II. ÚS 398/08, v ktorom sa ústavný súd z ústavnoprávnych aspektov vyjadril k otázke prípustnosti dovolania podľa § 237 O.s.p. smerujúceho proti rozsudku, ktorým bolo manželstvo rozvedené. Ústavný súd zdôraznil princíp právnej istoty a vyslovil právny názor, že prípustnosť dovolania proti rozsudku, ktorým bolo manželstvo rozvedené, nezakladá ani prípadná procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p.

Otázkou prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. smerujúceho proti rozsudku, ktorým bolo manželstvo rozvedené, sa zaoberal aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý v odôvodnení uznesenia zo 17. júna 2005 sp.zn. 2 Cdo 128/2005 (viď R 59/2005) uviedol, že rozhodnutím o rozvode manželstva sa mení osobný stav účastníkov, ktorý pôsobí nielen voči tretím osobám, ale aj voči súdom (§ 159 ods. 2 O.s.p.). V nadväznosti na to treba znenie § 237 O.s.p. vykladať nie doslovne (tak, že dovolaním možno v prípade výskytu niektorej z týchto väd napadnúť skutočne každé rozhodnutie odvolacieho súdu), ale tak, že procesná vada

v zmysle tohto ustanovenia nezakladá prípustnosť dovolania, pokiaľ smeruje proti rozsudku, ktorým bolo rozvedené manželstvo. Tento právny záver bol v tomto rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky odôvodnený aj požiadavkou, aby sa prípadným „obnovením (oživením) manželstva“, ako dôsledku zrušenia právoplatného rozhodnutia, ktorým bolo manželstvo rozvedené, nevytvorila situácia nezlučiteľná so stavom, ktorý sa medzitým mohol vytvoriť. Najvyšší súd na ilustráciu poukázal jednak na právne problémy vyplývajúce z možnosti, že medzičasom došlo k uzavretiu nového manželstva, jednak na právne problémy vyplývajúce z prípadného uplatnenia zákonných domniek otcovstva (porovnaj aj uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. januára 2010 sp.zn. 5 Cdo 252/2009 a z 18. februára 2010 sp.zn. 3 Cdo 247/2009 – R 41/2010).

So zreteľom na vyššie uvedené prípustnosť dovolania odporkyne smerujúceho proti rozsudku odvolacieho súdu v tej časti potvrdzujúceho výroku, ktorou bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o rozvode manželstva účastníkov, bola preto aj podľa § 237 O.s.p. bez ďalšieho vylúčená.

Dovolací súd z úradnej povinnosti skúmal prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. v časti, v ktorej smerovalo proti potvrdzujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zverení dieťaťa, a v časti, v ktorej smerovalo proti zrušujúcemu výroku týkajúcemu sa určenia vyživovacej povinnosti navrhovateľa. Nezistil však existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení.

Za dôvodnú nebolo možné považovať dovoláciu námietku odporkyne o odňatí možnosti konať pred súdom tým, že prvostupňový súd pojednával a rozhodol v neprítomnosti jej právneho zástupcu. Uvedenú skutočnosť odporkyňa namietala už v podanom odvolaní, pričom odvolací súd sa s touto námietkou podrobne vysporiadal v odôvodnení svojho rozsudku na strane 7 až 9. Dovolací súd nemá dôvod spochybňovať úvahy odvolacieho súdu v tomto smere a považuje ich za adekvátne konkrétnym okolnostiam. Preto si ich osvojuje a v podrobnostiach na ne poukazuje. Z obsahu spisu nevyplývajú ani iné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver o odňatí možnosti odporkyne riadne konať pred súdom. Odporkyňa mohla všetky svoje výhrady voči procesnému postupu prvostupňového súdu a jeho skutkovým a právnym záverom vyjadriť v podanom odvolaní, čo napokon i urobila, pričom odvolací súd

sa so všetkými jej námietkami zaoberal a svoje rozhodnutie aj riadne a presvedčivo odôvodnil.

Opodstatnenou nebola ani dovolacia námietka o vade konania pred odvolacím súdom spočívajúcej v predpoklade možného ovplyvňovania súdu. V zmysle § 14 ods. 1 O.s.p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti. Z obsahu spisu nevyplývajú žiadne také skutočnosti, ktoré by nasvedčovali nejakému vzťahu sudcov odvolacieho súdu, ktorý vec prejednal v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Emílie Zimovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Janákovej a JUDr. Eriky Zajacovej, k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom. Tvrdenia odporkyne preto bez ďalšieho neboli spôsobilé založiť pochybnosti o nezaujatosti týchto sudcov.

Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie odporkyne ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.) bez toho, aby sa mohol zaoberať námietkami týkajúcimi sa hodnotenia vykonaných dôkazov a z neho vyvedených skutkových a právnych záverov.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože ostatným účastníkom v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Toto uznesenie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. apríla 2013

JUDr. Rudolf Č i r č, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová